

ΕΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

ΜΑΝΤΖΑΡΗ ΕΛΕΝΑ, Νηπιαγωγός Med

Π.Ε.Κ. ΛΑΜΙΑΣ – ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2016

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Η έννοια της ένταξης και της συνεκπαίδευσης
- Μορφές ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών
- Οι δομές της ειδικής αγωγής
- Εμπόδια στην ένταξη
- Οργανωτικές και διδακτικές παρεμβάσεις ένταξης
- Διεθνείς τάσεις στην ειδική αγωγή

ΕΝΤΑΞΗ

Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες διδάσκονται στα πλαίσια της γενικής τάξης, με πλήρη ένταξη ή μερική.

- Σχολική ένταξη
- Κοινωνική ένταξη

ΣΥΝΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η τοποθέτηση των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στα πλαίσια της γενικής εκπαίδευσης με σκοπό τη διασφάλιση ίσων ευκαιριών και κοινωνική αποδοχή.

Η ένταξη δεν οδηγεί αναγκαστικά στη συνεκπαίδευση, η οποία, ωστόσο, προϋποθέτει την ύπαρξη της ένταξης.

ΜΟΡΦΕΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ

- Διαταραχές λόγου
- Ειδικές Δυσκολίες μάθησης – Δυσλεξία
- Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής – Υπερκινητικότητα (ΔΕΠ-Υ)
- Νοητική υστέρηση
- Διάχυτη Αναπτυξιακή Διαταραχή
- Αισθητηριακές ανεπάρκειες (οπτικές, ακουστικές)
- Κινητικά προβλήματα
- Πολιτισμική ετερότητα

ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΛΟΓΟΥ

Συνιστούν παρεκκλίσεις από τα όρια της τυπικής ανάπτυξης της ομιλούμενης γλώσσας.

Έμφαση στις διαταραχές της επικοινωνίας στην καθημερινότητα του μαθητή αλλά και στις συναισθηματικές διαταραχές που προκαλούνται.

Κοινές μορφές διαταραχών:

- Ψευδισμός
- Τραυλισμός
- Δυσαρθρία

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

ΔΥΣΛΕΞΙΑ

Ο όρος δηλώνει σοβαρές δυσκολίες στην απόκτηση βασικών σχολικών γνώσεων ή δεξιότητες γραμματισμού (γραφή, ανάγνωση, ορθογραφία κ.α.) Το 15-20% του μαθητικού πληθυσμού μπορεί να εμφανίσει δυσκολίες μάθησης.

Η δυσλεξία είναι μια ειδική διαταραχή του γραπτού λόγου, που εντοπίζεται όταν η ακριβής και ευχερής ανάγνωση ή και ορθογραφημένη γραφή αναπτύσσεται με μεγάλη δυσκολία.

ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΟΧΗΣ - ΥΠΕΡΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ

Η ΔΕΠ-Υ αναφέρεται σε μια ευρύτερη ομάδα παιδιών με δυσκολίες μάθησης και συμπεριφοράς, με έκδηλα προβλήματα κοινωνικοποίησης και σχολικής απόδοσης.

Σύμφωνα με την Αμερικανική Ψυχιατρική Εταιρεία (2000) η συχνότητα κυμαίνεται στο 3-7%, με αριθμητική υπεροχή των αγοριών 3 προς 1.

ΝΟΗΤΙΚΗ ΥΣΤΕΡΗΣΗ

Είναι μια σύνθετη παθολογική κατάσταση του ατόμου, με βασικό κριτήριο τον περιορισμό στη νοητική λειτουργία του (σε μια σταθμισμένη κλίμακα) και στις δεξιότητες κοινωνικής προσαρμογής.

Τα επίπεδα νοητικής υστέρησης, σύμφωνα με το DSM-IV-TR είναι τα εξής:

- Ελαφριά/ήπια
- Μέτρια
- Βαριά
- Βαθιά

ΔΙΑΧΥΤΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ

Σοβαρές ανεπάρκειες σε περισσότερες από μια περιοχές ανάπτυξης του παιδιού , όπως στη νόηση, στη γλώσσα, την κοινωνική συναλλαγή, τη συναισθηματική ανάπτυξη κ.α.

Πιο συχνά: Αυτισμός, σύνδρομο Asperger

Η σωστή αντιμετώπιση είναι έργο της διεπιστημονικής ομάδας, η οποία σχεδιάζει ένα εξατομικευμένο πρόγραμμα για το μαθητή.

ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΕΣ

Διαταραχές ή απώλεια της λειτουργίας βασικών δίοδων επικοινωνίας του ατόμου, όπως η ακοή και η όραση.

Η διδασκαλία τους εντάσσεται στις πλέον εξειδικευμένες περιοχές της Ε.Α. και εφαρμόζεται με τη χρήση κατάλληλων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, ειδικών τεχνικών και τεχνολογικού υλικού.

ΚΙΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Μια ευρύτερη ομάδα της φυσικής ανεπάρκειας.

Οι ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες προκύπτουν από τη φύση της ανεπάρκειας και επηρεάζει τη μάθηση, το ρυθμό ανάπτυξης και τη συμπεριφοράς τους.

Δίνεται βάση στο υλικοτεχνική υποδομή, το υποστηρικτικό προσωπικό, στη συνεργασία με την οικογένεια κ.α.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΤΕΡΟΤΗΤΑ

Γιατί διασυνδέεται η πολιτισμική ετερότητα με την Ε.Α.;

- Οι μαθητές που προέρχονται από εθνικές μειονότητες παρουσιάζουν μειωμένη σχολική επίδοση
- Παρουσιάζουν συχνότερες δυσκολίες μάθησης
- Εμφανίζουν συχνότερα συναισθηματικές διαταραχές και προβλήματα συμπεριφοράς

ΔΟΜΕΣ
ΕΙΔΙΚΗΣ
ΑΓΩΓΗΣ

- Ειδικά Νηπιαγωγεία και Δημοτικά
- Τμήματα Ένταξης στα γενικά σχολεία
- Παράλληλη στήριξη
- Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό

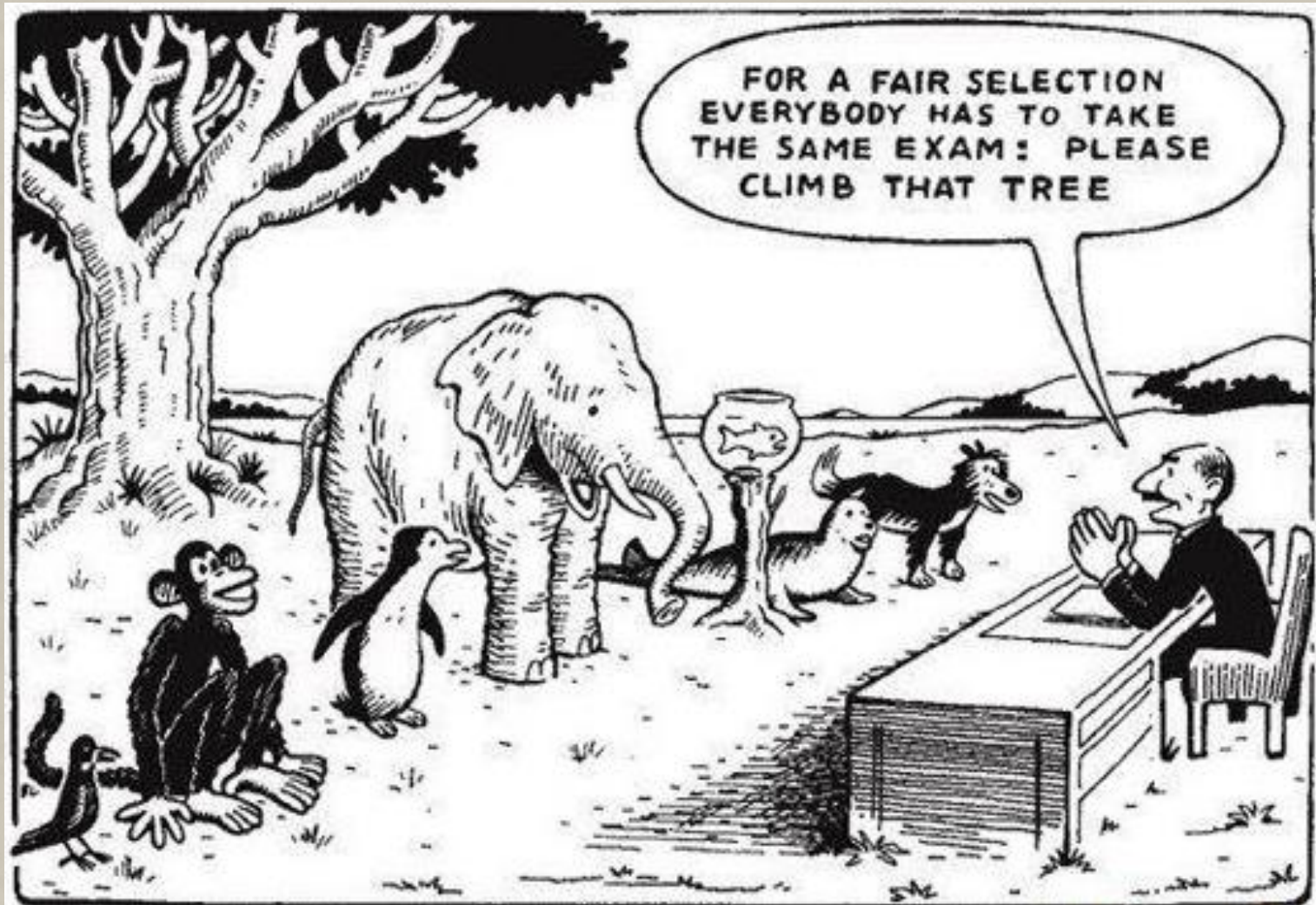
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Στο συγκρότημα του 10^{ου} και 12^{ου} Δ.Σ. της 19^{ης} Περιφέρειας Αθηνών, στην Γ' και Ε' τάξη φοιτούν δύο μαθητές οι οποίοι έχουν στοιχεία αυτισμού σύμφωνα με την ιατρική γνωμάτευση Ιατροπαιδαγωγικού Κέντρου. Όμως και οι δύο έχουν νοητικές ικανότητες μέσα στα φυσιολογικά πλαίσια, επαρκή λόγο και δυνατότητα συναλλαγής και προσαρμογής στην ομάδα. Τόσο οι συμμαθητές τους, όσο και οι γονείς ακόμη και οι δάσκαλοι δεν αποδέχονταν αυτούς τους μαθητές. Σύμφωνα με την μαρτυρία της δασκάλας του ενός μαθητή οι συμμαθητές του σε κάθε επαφή τους με τον συμμαθητή τους ένιωθαν αηδία και έτρεχαν να πλυθούν. Προέτρεπαν δε και την δασκάλα τους ακόμη να κάνει το ίδιο. Αλλά και οι γονείς των μαθητών της τάξης είχαν παρέμβει και είχαν ζητήσει τόσο από τους δασκάλους όσο και από τους Διευθυντές των σχολείων να στείλουν αυτούς τους μαθητές σε ειδικά σχολεία. Οι γονείς των δύο μαθητών με ειδικές ανάγκες επιθυμούσαν να παραμείνουν τα παιδιά τους στα σχολεία αυτά και δεν δέχονταν να υπογράψουν τα σχετικά έγγραφα για τη μετακίνησή τους.

ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΥΝΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

- Η δομή του εκπαιδευτικού συστήματος
- Το αναλυτικό πρόγραμμα
- Πληθώρα πληροφοριών
- Περιορισμένος χρόνος για εξατομικευμένη διδασκαλία
- Διδακτική προσέγγιση μετωπικής διδασκαλίας
- Οι μαθητές δεν μαθαίνουν με τον ίδιο τρόπο και την ίδια ταχύτητα

ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΥΝΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΥΝΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

- Οι εκπαιδευτικοί είναι αντιμέτωποι με νέες απαιτήσεις και καθήκοντα
- Ελλιπείς γνώσεις και κατάρτιση σε θέματα Ειδικής Αγωγής
- Αρνητική στάση απέναντι στα παιδιά με ειδικές ανάγκες
- Προσπαθούμε να αλλάξουμε το παιδί και όχι το σχολείο
- Η κουλτούρα του σχολείου
- Έλλειψη υλικοτεχνικής υποδομής

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

- Δημιουργία τμήματος ένταξης και στελέχωση του από δάσκαλο ειδικής αγωγής
- Στελέχωση της τάξης που φοιτούν μαθητές με ε.ε.α. από δασκάλους με γνώσεις στην ειδική αγωγή
- Συναντήσεις γονέων με στόχο την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση
- Συνεργατικό κλίμα μέσα στην τάξη

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

- Προγραμματισμός της διδασκαλίας ανάλογα με τις δυνατότητες του κάθε μαθητή

Εργασία 1 - Εργασία 1* - Εργασία 2

- Συμμετοχή όλων των παιδιών
- Προσαρμογή του αναλυτικού προγράμματος στις ανάγκες της τάξης
- Ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ εκπαιδευτικών
- Συνδιδασκαλίες των εκπαιδευτικών της γενικής τάξης και της τάξης ένταξης
- Παράλληλη διδασκαλία μέσα στην ίδια τάξη

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

- Συνεχής επικοινωνία των εκπαιδευτικών με στόχο την καθημερινή αυτοαξιολόγηση
- Άτυπα περιβάλλοντα μάθησης, εκτός του παραδοσιακού χώρου διδασκαλίας
- Σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις, π.χ. ΤΠΕ, ομαδοσυνεργατική μάθηση, project, βιωματική μάθηση κ.α.
- Ποικίλες δραστηριότητες με τεχνολογικά και πολυαισθητηριακά μέσα
- Ανάπτυξη συνεργασίας και καλής επικοινωνίας με τους γονείς των μαθητών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΙΝΕΣΕΙΣ

- Λειτουργική οργάνωση του χώρου
- Δομημένο ημερήσιο πρόγραμμα
- Η διδασκαλία εφαρμόζεται με μικρά βήματα
- Παροχή αυξημένου χρόνου εκτέλεσης εργασιών
- Πολυαισθητηριακή προσέγγιση
- Μαθησιακό συμβόλαιο: τι θα κάνουμε, πως, τι θα κάνει ο καθένας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΙΝΕΣΕΙΣ

- Φωτογραφίες
- Βίντεο

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΑΣΕΙΣ

«Ένα σχολείο για όλους»

- Διακήρυξη της Σαλαμάνκας «Πολιτική και Πρακτικές στις Ειδικές Ανάγκες στην Εκπαίδευση» μια διακήρυξη για την οποία συμφώνησαν 92 κυβερνήσεις και 25 διεθνείς οργανισμοί τον Ιούνιο του 1994. (Unesco 1994).
 - Όλα τα παιδιά φοιτούν στο ίδιο σχολείο
 - Ίσες ευκαιρίες προς όλους

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο <http://www.pi-schools.gr/>
- Θέματα Ειδικής Αγωγής
<http://www.specialeducation.gr/frontend/index.php>
- Πανελλήνιος Επιστημονικός Σύλλογος Ειδικής Αγωγής (Π.Ε.Σ.Ε.Α.) <http://www.pesea.gr/index.htm>
- Σύλλογος Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού Ειδικής Αγωγής Αττικής <http://www.seepeaa.gr/Homepage.asp?ITMID=7>
- Δικτυακή Εκπαιδευτική Πύλη του Υ.Π.Ε.Θ. <http://e-yliko.minedu.gov.gr/>
- Blog με υλικό για την ειδική αγωγή και τη συνεκπαίδευση στο Δημοτικό http://ekantartzi.blogspot.gr/2013/04/blog-post_23.html
- Blog Ειδικής Αγωγής για το Νηπιαγωγείο <http://blogs.sch.gr/ekontopoul/>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αγγελίδης, Π. (2011). *Παιδαγωγικές της συμπερίληψης*. Αθήνα: Διάδραση
- Παντελιάδου, Σ. (1995). *Η θέση των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στη συνηθισμένη τάξη: μια ερευνητική προσέγγιση*. Αθήνα: Σύγχρονη Εκπαίδευση.
- Στασινός, Δ. (2013). *Η Ειδική Εκπαίδευση 2020: Για μια συμπεριληπτική ή ολική εκπαίδευση στο νέο –ψηφιακό σχολείο με ψηφιακούς πρωταθλητές*. Αθήνα : Παπαζήση .
- Σαλβαράς, Γ. (2013). *Διδασκαλία παιδιών με ειδικές ανάγκες στο συνηθισμένο σχολείο*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ!